

I FÄDRENS SPÅR
eller
FRÅN TJÄRN TILL
ASPLIDEN

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Bakgrund	3
Källmaterial	3
ff ff ff ff f - Johan Johansson	4
ff ff ff ff Olof Johansson	5
ff ff ff f Sven Olofsson Krus	5
I nutid	6
ff ff ff Sven Svensson Brännare	7
ff ff f Anders Svensson.....	8
ff ff Erik Andersson Boström.....	10
Sammanfattning	12
Källhänvisningar	13

Bakgrund

Min farfar Valfrid Boström levde hela sitt liv i den lilla byn Aspliden i Byske socken. Han dog omkring tio år före jag föddes, men jag vet förstås var han hade bott. Min far var född och uppväxt på den gården¹, och vi besökte den ett antal gånger. Farfars far hade bott i en gård i närheten och i den var min farfar född, även det en gård som jag har besökt. Farfars och farfars fars hemmiljöer är kända för mig.

Men hur var det med generationerna före dem, var levde de och under vilka förhållanden. Med början från farfars farfars farfars far, Johan Johansson, och fram till farfar far, har jag forskat för att finna information om de sakerna. Dessutom med målsättningen att förbinda de platser jag fann med kartbilder, helst så samtida som möjligt. Alla personerna levde i Skellefteå socken.

Källmaterial

Eftersom huvudsyftet med det här arbetet är att visa var mina anfäder levde är den viktigaste källan lantmäteriarxiv, men jag har dessutom använt mig av fastighetsböcker, SCB och givetvis kyrkoarkiv

För tiden före 1790 har jag även använt mig av ”Skellefteå socken 1650-1790”, med Ulf Lundström som redaktör som källa. Boken bygger till stor del på Knut Lundbergs familjeregister som hämtat sina uppgifter från Skellefteås domböcker 1650-1760, men även ”mantalslängder, kyrkoarkivalier, fattigvårdsräkenskaper, militära arkivalier, kyrkoräkenskaper m.m.”² Eftersom det är en sekundär källa har jag, i den utsträckning det varit möjligt, hämtat uppgifter även från kyrkoarkiv. Kyrkoarkivet i Skellefteå landsförsamling brandskadades i början av 1900-talet vilket gör att det i en del fall kan saknas uppgifter. I de få fall där det finns någon skillnad i uppgifterna hos Ulf Lundström och kyrkoarkiven har jag valt kyrkoarkivens uppgifter.

¹ Jag har använt Wikipedias definition av ordet gård: ”Med gård avses vanligen en samling byggnader som utgör mittpunkten för en jordbruksenhet och som bebos av en familj, men gårdens invånare kan även ägna sig åt andra näringar än jordbruk, till exempel skogsbruk eller fiske.”

² Ulf Lundström s. 18.

ff ff ff ff f - Johan Johansson

Vilket år Johan Johansson föddes finns det inga uppgifter om. Känt däremot är att han under åren 1664-65 var ägare till Tjärn 6³. Det var visserligen endast en kort period, men det är intressant att se att det fortfarande finns bebyggelse ungefär på den plats där gården till Tjärn 6 enligt storskifteskartan över Tjärn 1-6 från 1798⁴ låg.

Från 1674 och fram till sin död 1682⁵ var Johan Jonsson ägare av Ragvaldsträsk 8⁶, från och med 1760 benämnd Ragvaldsträsk 9. Orsaken till att hemmanet fick en ny beteckning var att 1760 delades hemman nr 6 och det nya hemmanet fick beteckningen Ragvaldsträsk 7⁷.

Därmed fick den tidigare nr 7 beteckningen nr 8 och nr 8 blev nr 9. Under åren 1683-88 var hans hustru Karin ägare till gården⁸. Deras barn var:

Olof 1659-1736

Johan 1659-1707

Lars

Britta 1665

Karin 1666⁹.

I lantmäteristyrelsen arkiv finns det en geometrisk avmätning från 1752 över Ragvaldsträsk 1-11. På den kartan kan man lokalisera platsen för Ragvaldsträsk 8. År 1796 var det storskifte i Ragvaldsträsk och ytterligare en karta upprättades. På den har Ragvaldsträsk 8, som nu blivit nr 9, fått littera I¹⁰. (Se bild här nedan.)

Utsnitt av storskifteskarta över Ragvaldsträsk från 1796

³ Ulf Lundström, sida 589.

⁴ Lantmäteristyrelsens arkiv, Skellefteå socken, Tjärn nr 1-6, Storskifte på inägor 1798.

⁵ Eftersom det endast finns husförhörlängder från 1724 och död- och begravningsböcker från 1815 är enda källan till uppgifterna om plats och dödsår Ulf Lundström..

⁶ Ulf Lundström, sida 532, 589.

⁷ Ulf Lundström, sida 531.

⁸ Ulf Lundström, sida 532.

⁹ Ulf Lundström, sida 532.

¹⁰ Lantmäteristyrelsens arkiv, Skellefteå socken Ragvaldsträsk nr 1-11, Storskifte på inägor 1796.

ff ff ff ff Olof Johansson

Johan Johanssons son Olof Johansson, som föddes 1659, var under åren 1683-1691 soldat¹¹. Senare, under åren 1691-1715, var han ägare till Ragvaldsträsk 7, från och med 1760 benämnd Ragvaldsträsk 8¹². ”År 1695 hade Olof Johansson en häst, 8 kor och 18 små kreatur. Skatten var på 1 tunna och 7 skäl och mantalet var på 9/32 skatte¹³.”

Han gifte sig 1691 med Lisbeta Persdotter som dog ca 1718. Efter det var han gift med Sara Larsdotter (1660-1755). Olof Johansson dog 1736 på Ragvaldsträsk 7¹⁴.

Hans barn med Lisbeta Persdotter var:

Johan 1695-1742

Sven 1700-39

Kerstin 1703

Karin 1707

Olof 1708

Olof 1711

Mariet 1711-48

Per född 1712-38¹⁵

Även hans hemman går att lokalisera på kartorna från 1752 och 1796. På kartan från 1752 har det beteckningen 7, och på kartan från 1796 beteckningen H. (Se bilden här ovan)

ff ff ff f Sven Olofsson Krus

Olof Johanssons näst äldste son, Sven Svensson, föddes 1700 på Ragvaldsträsk 7¹⁶. Under sin relativt korta livstid levde han ett ganska rörligt liv. Han var soldat på roten 100 Klint (Storkåge) 1716-17, roten 70 Kvick 1717-20 (Skråmträsk-Klutmark) och roten 48 Krus under åren 1720-25 (Ragvaldsträsk)¹⁷. Slutligen, mellan ca 1723-1739 var han ägare till Ragvaldsträsk 1.¹⁸ Han dog 1739¹⁹. Enligt Ulf Lundström var han även smed för 1731 hade han gjort smidesarbeten till kyrkan²⁰.

¹¹ Ulf Lundström, sida 531.

¹² Ulf Lundström sida 531.

¹³ Ulf Lundström, sida 531.

¹⁴ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 A I: 2b (1720-1770) bild 96, sida 265. Ulf Lundström sida 531.

¹⁵ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 A I: 2b (1720-1770) bild 96, sida 265. Ulf Lundström sida 531.

¹⁶ Ulf Lundström, sida 526, 531.

¹⁷ Ulf Lundström, sida 874, 892, 920.

¹⁸ Ulf Lundström, sida 526, 531.

Han gifte sig 1722 med Malin Johansdotter, född 1702. Deras barn var:

Olof 1723-80

Johan 1724-42

Maria 1726

Lisbeta 1731-95

Sara 1733-1816

Sven 1736-1813

Jon 1739-1800²¹

Även hans hemman går att finna på kartorna från 1752 och 1796. På kartan från 1752 har det beteckningen 1 och på kartan från 1796 har det beteckningen A.

I nutid

Sven Olofsson Krus var den sista i min släkt, om vi begränsar oss till rakt nedstigande led, som bodde i Ragvaldsträsk. Han son, som dyker upp i nästa stycke, bosatte sig i Östanbäck. Innan vi går vidare till honom vill jag först ta upp en annan fråga. Kan man identifiera de platser som dessa mina förfäder bodde på, dvs. Ragvaldsträsk 1, 7, 8 (enligt beteckningarna före 1760) och finns det fortfarande byggnader på de platserna? Min metod för att undersöka det var att använda mig av Google Earth vilket har den funktionen att man kan importera en bild, i det här fallet en karta, som ett nytt lager ovanpå den befintliga satellitbilden. Det kanske inte är den mest vetenskapliga metoden men den är ändå tillräcklig för att ge en god bild av hur det förhåller sig. Den karta jag använde mig av var storskifteskartan från 1796.

Skärmdump från Google Earth över en del av Ragvaldsträsk

¹⁹ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 A I :2b (1720-1770) bild 89. Ulf Lundström, sida 526.

²⁰ Ulf Lundström, sida 526.

²¹ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 A I: 2b (1720-1770) bild 89. Ulf Lundström sida 526.

På området för Ragvaldsträsk 1, på kartan från 1796, kunde jag inte hitta någon nutida bebyggelse. Men däremot där Ragvaldsträsk 7 och 8 låg. På de platser där mina förfäder bodde omkring sekelskiftet 1700 finns det fortfarande hus. Med hjälp av ”Street View” funktionen i Google Earth kunde jag dessutom undersöka hur det nu ser ut på de platserna.

Som exempel på det visar jag en bild från platsen där gården Ragvaldsträsk 7 (H på kartan från 1796) låg. Rundlogen på bilden ligger på samma plats som den som finns på karta från 1796, inte helt osannolikt samma loge. Bilden är en skärmdump hämtad från Google Earth.

ff ff ff Sven Svensson Brännare

Sven Olofsson son Sven, som föddes 1736-08-13²², blev inte kvar i Ragvaldsträsk. Han var soldat på roten 109 Brännare under åren 1759-89 och fick korprals grad. I roten ingick, från och med 1768 hemman från Östanbäck²³. Han dog 1813-12-01 i Östanbäck²⁴. Det finns en detaljerad bouppteckning efter honom från den 3/2 1814²⁵. Av den framgår att han dog i ”Östanbäcken”. Han beskrivs som den förre korpralen Sven Brännare. Inget värde av något torp eller hemman tas upp i bouppteckningen. I husförhörlängden finns han på samma sida som rote 109 Brännare det år han dör.

Om hans familj är känt att han var gift två gånger. Första gången, 1764, med Cherstin Pehrshotter (1739-1791). Deras barn var:

Magdalena 1764-1804

Sven 1767-1822

Pehr 1769-89

Johan 1771-99

Lars 1776-1804

Jonas 1779-1854

Anders 1782-1860²⁶

²² Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 C: 2 (1730-1742) bild 88, sida 74. Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 A I: 2b (1720-1770) bild 89, sida 259.

²³ Ulf Lundström, sida 928-929.

²⁴ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 A I: 5a (1810-1818), bild 245, sida 222.

²⁵ Skellefteå tingslags häradsrätts arkiv FII: nr 8.

²⁶ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 A I: 3a (1771-1801) bild 151, sida 246. Ulf Lundström sida 929.

Hustru nummer två var Margareta Andersdotter (1749-1838). Deras barn var:

Abraham 1793-1862

Carl 1796-98²⁷

Var soldattorpet som tillhörde Roten 109 Brännare låg har jag inte lyckats lokalisera. Det gjordes en geometrisk avmätning från 1744 med detaljerade kartor. På en av dem finns ett soldattorp utmärkt²⁸. Men vilken rote det tillhörde är svårt att säga eftersom det fanns åtminstone tre roter som hemman i Östanbäck ingick i.

ff ff f Anders Svensson

Sven Svensson Brännares sjunde barn, Anders, föddes 1782-12-02 i ett soldattorp någonstans i Östanbäck²⁹. År 1811 gifte han sig med Christina Nilsdotter, född 1790, och befann sig då på Lillkågeträsk 4 hos sin svärfar Nils Olofsson. Där föddes det första barnet: Nils 1811³⁰.

Från och med 1812 var han klassificerad som inhyses i hursförhörslängden, fortfarande på Lillkågeträsk 4. Där föddes:

Johannes 1812

Stina Cajsa 1815

Anders 1817³¹

I Husförhörslängden 1818-1826 finns han åter skriven på samma ställe som sin svärfar, nu på Lillkågeträsk 3. Under den perioden föddes barnen:

Jonas 1818

Eric 1822

Olof 1823

Gustaf 1824-25³²

²⁷ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 A I: 5a (1810-1818) bild 245. Ulf Lundström sida 929.

²⁸ Lantmäteristyrelsens arkiv, Byske socken Östanbäck nr 1-15 Geometrisk avmätning 1744.

²⁹ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 C: 5 (1779-1788), bild 79.

³⁰ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 A I: 5b (1810-1818) bild 119, sida 88.

³¹ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 A I: 5b (1810-1818) bild 122, sida 91.

³² Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 A I: 6b (1818-1826) bild 181, sida 434.

Däremot, i nästa husförhörlängd för åren 1826-1836 återfinns Anders Svensson i Bodal.

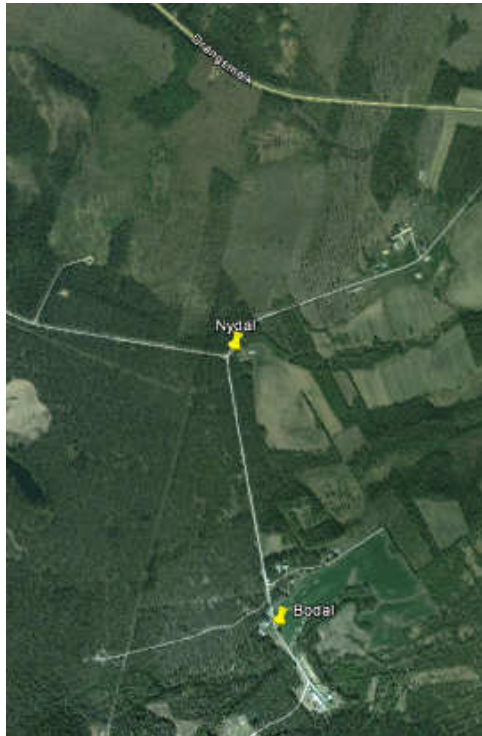
Under den perioden föddes ytterligare fyra barn:

Ulrica 1826

Gustaf 1828

Lovisa 1830

Carl 1831³³.

Skärmdump från Google Earth som visar byarna Bodal och Nydal

Det är möjligt att Anders Svensson med familj befunnit sig i Bodal redan före 1826 även om de var skrivna på Lillkågeträsk i husförhörlängden. Bodal var ett nybygge inte så långt från Lillkågeträsk och det finns en lantmäteriförrättning från 1823 som gällde ”skattläggningsberedning och avvitrning” av ”Boddahls krono nybygge uti Skellefteå socken” i samband med förrättningen ”aflämnade Anders Svensson det för nybygget utfärdade frihets Brev af den 16de november 1818”³⁴. Även i husförhörlängden 1836-43 är Anders skriven i Bodal³⁵.

Däremot, i nästa husförhörlängd, för åren 1843-52, är han skriven i Nydal som är ett annat nybygge i närheten av Bodal (se bilden hämtad från Google Earth.). I det alfabetiska registret över lantmäteriförrättningar i Byske socken finns noterat om Nydal nr 1: ”Kronotorp beviljats till anläggning 31/10 1843 Ländshandl. 18a:18”. Samt även noteringen: ”Avvittrignsutslag 31/12 1862”³⁶.

I Nydal återfinns även hustrun, samt barnen Olof, Gustaf, Lovisa och Carl³⁷. På Nydal befann han sig sedan fram till sin död 1860³⁸. Av barnen fanns då endast sonen Gustaf kvar i Nydal. Änkan Christina Nilsdotters flyttade under 1860 till sonen Anders i Bodal; där även sonen

³³ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 A I 7c (1826-1836) bild 64, sida 49.

³⁴ Fastighetsregistermyndigheten i Västerbottens län, akt 24-BYK-HH7.

³⁵ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 A I: 8b (1836-1843) bild 209, sida 408.

³⁶ Fastighetsregistermyndigheten i Västerbottens län, akt 24-BYK-ALFN, bild 23.

³⁷ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 A I: 9c (1843-1852) bild 19, sida 7.

³⁸ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 F: 1 (1815-1865) bild 138.

Carl fanns sedan 1857³⁹. Enligt folkräkningen 1880 fanns det då bara en son till Anders Svensson kvar i Bodal, nämligen Anders född 1817, och som nu har tagit efternamnet Boström⁴⁰.

I lantmäteriförrättningen från 1823 rörande skattläggningsberedning av Bodal finns en karta över nybygget. Likaså i en förrättning som ägde rum 1879 med syfte att ”företa utbrytning af till Kronotorpet Nydahl i Skellefteå socken hörande ägor ifrån Skattehemmanet Bodahl i Byske socken”⁴¹. Ingen av dessa har gjort det möjligt för mig att se likheter mellan bebyggelsen då och dagens bebyggelse i Bodal och Nydal.

Däremot finns det en annan intressant koppling bakåt i tiden. År 1991 fanns det fyra fastigheter i Bodal. Enligt fastighetsboken delades den 2/7 1917 1/8 mtl, litt A, genom fastställd hemmansklyvning i fyra delar, Bodal 1²-1⁵. Alla fastigheterna ägdes av någon med namnet Boström⁴². Efter en undersökning kunde jag konstatera att alla var ättlingar till Gustaf Andersson Boström⁴³, född 1846 som son till Anders Andersson Boström och därmed sonson till Anders Svensson.

ff ff Erik Andersson Boström

Erik Andersson Boström var det sjätte barnet till Anders Svensson. Han föddes 1822-03-15 i Lillkågeträsk⁴⁴. Han följde med sin familj till Bodal där han finns med fram till husförhörslängden för 1836-43⁴⁵. Någon gång under den perioden flyttade han till Aspliden där han hade en farbror, Jon Svensson, som var nybyggare⁴⁶. Jon Svensson hade då funnits i Aspliden under flera år.

När Erik kom till Aspliden fanns det två nybyggare i Aspliden, dels hans farbror, Jon Svensson, och dels Jonas Andersson Nyström. Den senare hade en dotter, Erika Karolina Jonsdotter, född 1821-08-18⁴⁷. Erik och Erika gifte sig 1845-10-05. Exakt var i Aspliden de

³⁹ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 A I: 10c (1853-1863) bild 19, sida 7.

⁴⁰ Svar, folkräkning 1880, Västerbottens län.

⁴¹ Fastighetsregistermyndigheten i Västerbottens län, akt 24-SKE-504.

⁴² Inskrivningsmyndighetens i Skellefteå domsaga arkiv D1a: 67.

⁴³ SCB, Sveriges dödbok 1901-2009, Sveriges befolkning 1880, 90, 1970, Begravda i Sverige.

⁴⁴ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 C: 8 (1818-1830) bild 88.

⁴⁵ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 A I: 8b (1836-1843) bild 209, sida 408.

⁴⁶ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 A I: 8b (1836-1843) bild 137, sida 351.

⁴⁷ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 A I: 8b (1836-1843) bild 136, sida 350.

befann sig under perioden fram till 1852 framgår inte av den brandskadade husförhörslängden. Under perioden fram till 1852 fick de tre barn:

Anton Ludvig 1846

Oscar 1848

Erika Karolina 1850⁴⁸

I husförhörslängden för 1853-1863 är de till att börja med skrivna på Aspliden 3. Under den perioden föddes barnen:

Kristina Eufrosyna 1853

Carl Eric 1855

Anna Lovisa 1858⁴⁹

Sedan återfinns de på Aspliden 1⁵⁰ och får sonen:

Abraham 1861⁵¹

Under åren 1862-1870 fanns de på Aspliden 1, Erik benämns då som bonde⁵². Likaså under åren 1871-80 då han står som ägare av 1/128 av hemman 1.

År 1872 påbörjades laga skifta för Aspliden 1. I akten till förrättningen står Erik Boström som ägare av 5/64 mantal av nr. 1. På den karta som upprättades vid skiftet finns han gård tydligt utmärkt⁵³.

I och med det kan vi säga att det här resan i tid och plats är avslutat. Nu är vi nämligen framme vid den gård där min farfars far föddes och som han sedan ägde, den gård där också min farfar föddes.

f ff Karl-Erik Boström: född 1855-12-17 i Aspliden⁵⁴, död 1945-09-07 i Aspliden⁵⁵

ff Erik Valfrid Boström: född 1883-09-05 i Aspliden⁵⁶, död 1946-06-12 i Aspliden⁵⁷

⁴⁸ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 A I: 9b (1843-1852) bild 174, sida 320.

⁴⁹ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 A I: 10b (1853-1863) bild 144, sida 342.

⁵⁰ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 A I: 10b (1853-1863) bild 140, sida 339.

⁵¹ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 A I: 11b (1862-1870) bild 173, sida 333.

⁵² Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 A I: 11b (1862-1870) bild 173, sida 333.

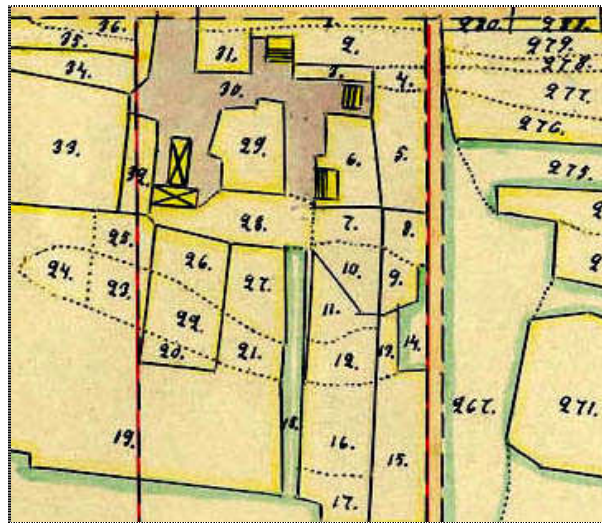
⁵³ Fastighetsregistermyndigheten i Västerbottens län, akt 24-BYK-311

⁵⁴ Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv, SE HLA 1010174 C: 11 (1848-1859) bild131, sida 119.

⁵⁵ Sveriges dödsbok 1901-2009.

⁵⁶ Byske kyrkoarkiv, SE HLA 1010026 C: 1 (1875-1894), bild 115, sida 108.

⁵⁷ Sveriges dödsbok 1901-2009.

Utsnitt ur laga skiftes karta för Aspliden 1 med Erik Boström gård utritad.

Om Erik Andersson Boström kan tilläggas att han dog i Aspliden 1902-10-11. Dödsorsaken var njurlidande och vid den tidpunkten beskrivs han som förmånstagare⁵⁸.

Sammanfattning

Syftet med det här arbetet var att försöka ta reda på var mina förfäder, från ff ff ff f Johan Jonsson till ff ff Erik Andersson Boström, levde och under vilka omständigheter. Med hjälp av handlingar från olika arkiv har det varit möjligt att följa dem i drygt 200 år, från Tjärn på 1600-talet till Aspliden på 1800-talet.

Med ”Skellefteå socken 1650-1790”, kyrkböcker och lantmäterihandlingar i kombination har det, i de flesta fall, varit möjligt att lokalisera de platser där de bott, i flera fall tämligen exakt. Undantaget var ff ff ff Sven Brännare som varken var ägare till något hemman eller nybyggare. I och med att han var soldat kan man däremot sätta honom i samband med de roten som han fanns på. Men för de övriga, som var hemmansägare och nybyggare, har det varit möjligt att ganska exakt lokalisera var de en gång i tiden levde och verkade.

⁵⁸ Statistiska Centralbyrån (SCB Utdrag ur födelse-, vigsel- och dödböcker 1860-1949, SE RA 420401 01 H 1 AA 1360 (1902) bild 948

Källhänvisningar

Otryckta källor

Byske kyrkoarkiv

Fastighetsregistermyndighetens i Västerbottens län arkiv

Skellefteå landsförsamlings kyrkoarkiv

Skellefteå tingslags häradsrätts arkiv

Statistiska Centralbyrån

Svar, folkräkning 1880, Västerbottens län.

Lantmäteristyrelsens arkiv

Skellefteå tingslags häradsrätts arkiv

Inskrivningsmyndighetens i Skellefteå domsaga arkiv

Tryckta källor

Lundström, Ulf, redaktör, *Skellefteå socken 1650-1790*, Umeå 2001

CD-skivor

Sveriges dödsbok 1901-2009